بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ހިނގުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޝަރީޢަތް ނަންބަރު: 2016/HC-A/98
- **އިސްތިޢުނާފުކުރި ފަރާތް:**
  - ނަން: [illegible]
  - އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A285635
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: [illegible]
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: [illegible]/ މާލެ
- **އިސްތިޢުނާފުގެ ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް:**
  - ނަން: ޢަލީ [illegible]
  - އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A055714
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: [illegible] 3997/ މާލެ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: [illegible]/ މާލެ
  - ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 07 މާރިޗު 2016
  - ނިންމި ތާރީޚު: 28 ނޮވެމްބަރު 2017
- **އިސްތިޢުނާފު ކުރެވުނު ޝަރީޢަތް ނަންބަރު:**
  - ނަންބަރު: 1607/Cv-C/2015
  - ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
  - ޝަރީޢަތުގެ ޤާޟީ: [illegible]
  - ނިންމި ތާރީޚު: 28 ޑިސެމްބަރު 2015
- **މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ނިމިފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް ބުނެ އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް، އދ.މާމިގިލި/ [illegible]ގެ، ޢާއިޝަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] ދަފްތަރު ނަންބަރު 3997/ އަދި [illegible].

- **[illegible]:**

1- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ [illegible] [illegible]، އެޤަޟިއްޔާއަކީ، އދ.މާމިގިލި/ [illegible]ގެ، ޢާއިޝަތު [illegible] [illegible] ދަފްތަރު ނަންބަރު 3997/ އަދި [illegible] ދުވަހު 15 ޖޫން 2015 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޔަށްދިނުމާ ގުޅޭ އެއްބަސްވުމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/100,000ރ (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމާއި،

އެމައްސަލާގައި ހުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ "ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާއި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އަދާކުރަންޖެހޭ އިންސްޓޯލްމަންޓް އަދާނުކުރައްވާފައިވާކަން ދެފަރާތުގެ ބަހުސްތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ މުސްތަނަދުތަކުން ސާބިތުވާތީ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާއި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާއި ދެމެދު 15 ޖޫން 2015 ގައި ސ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުން ބާޠިލުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާއި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް އެޑްވާންސް ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ 100,000/- (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) އަކީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ދައްކަންޖެހޭ ނުދައްކާހުރި ފައިސާކަން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ އިޢުތިރާފުން ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

މިފައިސާ ދަޢުވާކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 28 ޑިސެމްބަރު 2015 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 01 (އެކެއް) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި 100,000/- (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކާ [illegible] ކުރުމަށް ދަޢުވާލިބޭފަރާތަށް [illegible] [illegible] [illegible]،

ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުގައި ހުށަހެޅުއްވި ސަބަބުން [illegible] ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި އެދިފައިވާ ނަމަވެސް، ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ބަދަލު ސާބިތު ކުރުމަށްޓަކައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި، ހުކުމްކޮށް" މިވަނީއެވެ.

-02 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ޤާޟީން ނިންމަވާފައިވާ ގޮތް ބަޔާނުގައި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނުވާކަމަށް ބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރި/ ގޮތުސީދުގެ، ފާޠިމަތު ދަޢުވާގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި ބޭރު ގޮތުން ތަކުރާރުކޮށް ހައިކޯޓުގެ ސަރަހައްދުގެ ތަޙުޤީޤުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެ ގޮތުން ހުށަހެޅި؛

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ދަޢުވާގެ ނިންމުމުގައި ފާޠިމަތު ދަޢުވާގެ ފަރާތުން ނަގައިދިނުމަށް އެދިފައިވާ ގޮތުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުން ތަނުން ނުވަތަ ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާތީ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

(ށ) ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ދަޢުވާގައި ފާޠިމަތު ދަޢުވާ ކޯޓުން ނަގައިދިނުމަށް ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ނުކުތާއެއް ތަކުރާރުކޮށްދެއްވުމުގައި ދަޢުވާގެ ބަދަލު ކޯޓުން ނަގައިދިނުމަށް ބަދަލުދިނުމަށް ޙުކުމްކުރުމަށް ބަލާފައިވާ ތަކުރާރުކޮށްދެއްވުމުގައި ދަޢުވާ ނުކުތާ އެއްގޮތް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލާބޮޑުވެގެން ނުކުތާ ދަޢުވާގެ ބަދަލު ކޯޓުން އަދި ދަޢުވާކުރުމަށް ފާޠިމަތު ދަޢުވާއަށް ވިޔަފާރި ގޮތުން އެބައި ދަޢުވާގެން ދިފާޢުކުރުމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

-03 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ދަޢުވާއާ ނިންމަވާފައިވާ ގޮތް ބަޔާނުގައި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫންކަމަށް ބުނެ އެދަޢުވާއާ ދިފާޢުކުރާފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކޮށް/ ގޮތުސީދުގެ، ފާޠިމަތު ދަޢުވާގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި އެދުނުކުތާތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ފާޠިމަތު ދަޢުވާގެ

ފަރާތުންނާއި މުސްތައުނިފާއި ދަޢުވާކުރައްވާ ދަފްތަރު ނަންބަރު 3997/މާލެ، ޢަލީ ޙުސައިނުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަބިއްޔަތުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހެޅި ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޤަވާޢިދުން ސަބަބުން އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނައި ބެލުމުން، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަ ކުރެވިއްޖެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ: އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވާ ފަރާތް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި އިޖުރާއަތުގައި، ގުރޫޕްގެ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އާއި މ.ދަފްތަރު ނަންބަރު 3997/ މާލެ ޢަލީ ޙުސައިނާ ދެމެދު 15 ޖޫން 2015 ގައި ހ.ބޮޑުސްކޯތުގެ ގުރައުސްޓް ފޮތިގަޔަށް ކުއްޔަށް ވިޔަފާރި ކުއްލިއަކަށް ހިނގުމާއި، އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި -/100,000ރ (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) ދައްކާފައިވާ ކަމާއި، މިއެއްބަސްވުމާ ޚިލާފުވެ، އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އައުމުންވެސް، މިފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އަނބުރާ ދިނުމަށް ނުވާކަމަށްބުނެ ފައިސާ ދެއްކުމަށް ދަޢުވާގައި ކޮށްފައިވާ އެދުމަށް އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ދިން ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގައި ކުރައްވާފައިވާ ކަމާއި އަދި އެފަރާތް ޢަލީ ޙުސައިނުގެ ފަރާތުން 04 ޖޫން 2017 ގައި ސިވިލް ކޯޓަށް ދަޢުވާކުރައްވާފައިވާކަން އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 773/2017 "ޑިޕޮޒިޓް ފައިސާ ބަލައިގަތުމުގެ ދަޢުވާ" އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ކަމަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ދަޢުވާ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޙުކުމް ދެއްވުމުގެ ފަރާތުން ހަމަހަމަކުރުމާއި ދޭނެކަމާ މަޢުލޫމާތު ގޮތެއްގައި

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަކަށް މި ޤަޟިއްޔާ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ އެއްވެސް ފަނޑިޔާރަކަށް ނުފެނުނުކަމަށެވެ.

އެހެންކަމުން މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބެލި މަޖިލީހުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އެއްބަސްވެވުނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، ވިސްތު ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާން ކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1607/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމް ކޮށްފީމެވެ.